Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato: 08.09.2021
Vår ref: 2021/1693
Deres dato: 19.08.2021
Deres ref:

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tor Asbjørn Aslaksen Simonsen, 78 95 03 14

Nesseby kommune
Rådhuset
9840 Varangerbotn

Omgjøring av vedtak – Dispensasjon til etablering av avløps-renseanlegg i Varangerbotn naturreservat – Nesseby kommune

Vedtak

Med hjemmel i § 35 første avsnitt bokstav a) i forvaltningsloven av 10. februar 1967 omgjør statsforvalteren i Troms og Finnmark sitt vedtak fattet i brev datert 14. mai 2021 (vår ref.: 2021/1693-4).

Endringene innebærer at Nesseby kommune ikke lenger skal spyle ned utslipps-ledningen i sjøgrunnen som består av leire og sand. Nedgravingen av utslippsledningen skal foregå ved tradisjonell graving med gravemaskin.

Statsforvalteren gir med dette Nesseby kommune dispensasjon til å etablere avløps-renseanlegg i Varangerbotn naturreservat. Dispensasjonen er gitt med hjemmel i § 48 i lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19. juni 2009 nr. 100.

Dispensasjonen er gitt på følgende vilkår:

1. Det kan etableres én utslippsledning i sjø (Meskefjorden) og to nødoverløp til henholdsvis kanal/grøft i nord og elv (Vesterelv) i sør i henhold til skisser fra Rambøll datert 14.02.2021 (vedlegg 1 – 3).

2. Tiltakene kan gjennomføres i tiden fra og med 1. oktober 2021 til og med 15. april 2022.

3. I nord skal nødoverløpet utformes ved å grave en grøft (dybde ca. 1 – 1,5 meter, bredde ca. 2 meter og lengde ca. 2 – 5 meter) fra vernegrensen for Varangerbotn naturreservat og frem til eksisterende kanal som ligger inne i reservatet. Nød-overløpet i sør skal føres ut i Vesterelv slik at eventuelle utslipp av urenset kloakk raskt blander seg med elv-/sjøvann og ledes ut i Meskefjorden.

4. Fra vernegrensen i overgangen sjø/land og frem til 2 meters dybde (ved lavvann) skal utslippsledningen i sjø graves ca. 1 meter ned i sjøgrunnen. Fra dette punktet, som ikke er synlig ved lavvann, og videre utover til selve utslippspunktet, skal ledningen legges fritt på sjøbunnen med betonglodd for å hindre oppdrift. Utslippspunktet skal plasseres på ca. 15 meters dybde, ca. 1 meter over bunnen og ca. 2 km fra land.

5. Graving av grøft/kanal for etablering nødoverløp må gjennomføres når bakken er frosset for å unngå kjøreskader. Dette arbeidet gjennomføres ved å grave opp masser som legges til sides og jamnes utover. Det tillates nødvendig hogst langs nødoverløpet for etablering av grøft/kanal. Hogsten må være begrenset, og alt hogstavfall må fjernes fra reservatet.

6. Eksisterende infrastruktur (kummer, ledninger m.v.) som ligger i naturreservatet og er synlig, og som ikke skal benyttes lenger, skal graves opp og transporteres ut av reservatet. Fordypninger/groper etter dette arbeidet må dekkes til med stedlige masser. Eksisterende utslippsledning i sjø som ligger i naturreservatet og som er synlig ved lavvann, skal også fjernes. Tiltakene må gjøres på frossen mark for å unngå kjøreskader.

7. Ved gjennomføring av tiltakene må det benyttes metoder, kjøretøyer, maskiner, utstyr m.v. som gir minst mulig belastning på naturverdiene i naturreservatet. Dersom det oppstår skader på naturverdiene i naturreservatet som for eksempel skyldes brudd på vilkårene, må tiltakshaver, dvs. Nesseby kommune, regne med å måtte dekke kostnader med å tilbakeføre området til opprinnelig tilstand.

8. Driftsstans i mer enn 24 timer ved nødoverløpene i nord og sør og/eller hendelser som medfører utslipp av urenset kloakk i naturreservatet, skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren.

9. Før vilkår 5 og 6 iverksettes, må det gjennomføres befaring med Statsforvalteren.

Bakgrunn
Statsforvalteren vil innledningsvis bemerke at denne saken startet allerede så tidlig som i 2017 ved at Rambøll på vegne av Nesseby kommune søkte daværende Fylkesmannen i Finnmark om å etablere nytt avløpsrenseanlegg i Varangerbotn naturreservat.

Statsforvalteren vil videre legge til at de ulike tiltakene knyttet til det nye avløpsrense-anlegget har endret seg flere ganger siden prosjektet startet opp i 2017. Dette har ført til at vi har brukt mye tid på saken, og også til at det har vært nødvendig å endre tidligere fattede vedtak. På den annen side har vi forståelse for at denne saken har vært krevende, blant annet gjennom funn av kvikkleire, at prosjektet har vært knyttet opp mot reguleringsplan for området og at kostnadsrammer har satt begrensninger på hvilke løsninger som til slutt kunne velges.

I vårt vedtak av den 14. mai 2021 (vår ref.: 2021/1693-4) fikk Nesseby kommune dispensasjon til å etablere utslippsledning i sjø (Meskefjorden) ved å spyle ned ledningen i sjøgrunnen som består av leire og sand.

Siden denne metoden ble betydelig dyrere å gjennomføre enn først antatt, har Nesseby kommune kommet frem til at de vil grave ned utslippsledningen i sjø ved tradisjonell graving med gravemaskin. Dette førte til at Rambøll Norge AS i brev av 19. august 2021 søkte om å gjøre om deler av vedtaket fattet av Statsforvalteren i Troms og Finnmark den 14. mai 2021 (vår ref.: 2021/1693-4).

I følge Rambøll vil grøfta på sjøbunnen ha en bredde på 1,5 – 3 meter og være rundt 1 meter dyp. For å holde utslippsledningen på plass og hindre at den flyter oppover i vannmassene, vil det bli festet betonglodd som veier ca. 80 kg til ledningen for hver ca. 2,5 meter. Så snart ledningen har blitt lagt i grøfta på sjøbunnen, vil den bli dekket til med stedlige masser etter utgravingen.

Tidligere har Nesseby kommune fått dispensasjon med vilkår til å etablere avløps-renseanlegg i Varangerbotn naturreservat. Her følger en oversikt over vedtakene og vilkår knyttet spesielt til hvordan utslippsledningen i sjø skulle etableres.

Den 16. januar 2019 (vår ref.: 2019/533-1) fikk Nesseby kommune dispensasjon av Fylkesmannen i Troms og Finnmark til å etablere avløpsrenseanlegg i Varangerbotn naturreservat med vilkår.

Vilkår 5 i vedtaket lyder slik, sitat:
Fra vernegrensen ved sjø og fram til 2 meters dybde (ved lavvann) skal utslippsledning til sjø graves ned. Fra dette punktet, som ikke er synlig ved lavvann, og videre utover til selve utslippspunktet, skal ledningen legges fritt på sjøbunnen med betonglodd for å hindre oppdrift. Utslippspunktet skal plasseres på ca. 15 meters dyp, ca. 1 meter over bunn og ca. 2 km fra land.

Den 14. mai 2021 (vår ref.: 2021/1693-4) omgjorde Statsforvalteren i Troms og Finnmark sitt vedtak av den 16. januar 2019 (vår ref.: 2019/533-1). Endringene innebar at Nesseby kommune fikk dispensasjon til å benytte en ny metode for legging av utslippsledningen til sjø samt at tidspunktene for gjennomføring av tiltakene ble endret.

Vilkår 2 i vedtaket lyder slik, sitat:
Nedspyling av utslippsledning i grunnen kan gjennomføres i tiden fra og med 1. august til og med 15. september 2021. Det skal legges vekt på å gjennomføre tiltaket så raskt som mulig, slik at forstyrrelsen på dyrelivet blir kortest mulig.

I vårt vedtak av den 16. januar 2019 (vår ref.: 2019/533-1) og den 14. mai 2021 (vår ref.: 2021/1693-4) kom vi frem til at etableringen av avløpsrenseanlegg i Varangerbotn naturreservat ikke ville stride mot verneformålet eller kunne påvirke verneverdiene nevneverdig med de vilkårene som ble satt.

På denne bakgrunn har Statsforvalteren kommet frem til at Nesseby kommune skal få dispensasjon til å grave ned utslippsledningen i sjø ved tradisjonell graving med gravemaskin. Bortsett fra denne endringen, er vedtaket med vilkår i all hovedsak i overenstemmelse med vedtaket som ble fattet av Statsforvalteren den 14. mai 2021. Vi kan som ved tidligere vedtak, ikke se at endringen av metode for nedlegging av utslippsledning i sjø vil være i strid med verneformålet eller kunne påvirke verneverdiene nevneverdig.

Siden denne saken etter vårt syn allerede er tilstrekkelig belyst, ser vi ikke noen grunn til å gjengi tidligere vurderinger av tiltaket. For nærmere vurderinger av tiltaket, viser vi til våre vedtak fattet henholdsvis den 16. januar 2019 og 14. mai 2021.

Klageadgang
Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klage-interesse med en frist på 3 uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Med hilsen

Heidi-Marie Gabler (e.f.)
seksjonsleder

Tor Asbjørn Aslaksen Simonsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:

Rambøll Norge AS	andreas.westgaard@ramboll.no
Rambøll Norge AS	hans.petter.bergseng@ramboll.no
Statens naturoppsyn Vadsø	christer.michaelsen@miljodir.no

Vedlegg:

1. Skisse fra Rambøll datert 14.02.2021 (utslippsledning til sjø og nødoverløp i nord og sør).
2. Skisse fra Rambøll datert 14.02.2021 (viser plan og profil for sjøledning).
3. Skisse fra Rambøll datert 14.02.2021 (viser prinsipp for utslippsledning til sjø).
4. Vedtak fattet av Statsforvalteren i Troms og Finnmark i brev datert 16. januar 2019 (vår ref.: 2019/533-1).
5. Vedtak fattet av Statsforvalteren i Troms og Finnmark i brev datert 14. mai 2021 (vår ref.: 2021/1693-4).